

Μεθοδολογία έρευνας

Η διαδικτυακή έρευνα πραγματοποιήθηκε από την Πρωτοβουλία για το Άρθρο 12 (ΠΡΩΤΑ.12) σε συνεργασία με τις Ομάδες Φρεσκάδας, δηλαδή εφήβων και νέων συμβούλων της, στη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα.

Σε μία από τις τακτικές διαδικτυακές συζητήσεις μελών της ΠΡΩΤΑ.12 και της Ομάδας Φρεσκάδας Θεσσαλονίκης, στην οποία συμμετέχουν έφηβοι/ες και νέοι/ες 15 ως 25 ετών, ακούστηκε από τα παιδιά η ιδέα να διοργανωθεί μια διαδικτυακή συζήτηση με θέμα την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και το πώς εφαρμόστηκε μετά το κλείσιμο των σχολείων στις 11.3.2020. Για την προετοιμασία αλλά και τη διάδοση της συζήτησης, προτάθηκε από μέλη της Ομάδας να πραγματοποιηθεί μια σύντομη διαδικτυακή έρευνα (poll).

Το περιεχόμενο των ερωτήσεων σχεδιάστηκε από κοινού από μέλη των Ομάδων Φρεσκάδας Θεσσαλονίκης και της ΠΡΩΤΑ.12 και στη συνέχεια συζητήθηκε και με την αντίστοιχη Ομάδα της Αθήνας. Δημιουργήθηκε ένα δοκιμαστικό ερωτηματολόγιο που συμπληρώθηκε από τα μέλη και αναδιαμορφώθηκε μετά από συζήτηση.

Βασική επιδίωξη ήταν το ερωτηματολόγιο να είναι σύντομο, κατανοητό, να αναφέρεται τόσο σε εμπειρίες και απόψεις όσο και σε συναισθήματα και να περιλαμβάνει περίπου 20 ερωτήσεις με κλειστές απαντήσεις και 2-3 με ανοιχτές. Αποφασίστηκε να είναι ανώνυμο (χωρίς να ζητά στοιχεία επικοινωνίας) και να απευθύνεται τόσο σε μαθητές/μαθήτριες όσο και εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Η έρευνα διαδόθηκε μέσω αναρτήσεων στον ιστοχώρο της ΠΡΩΤΑ.12 και σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Στη διάδοση συνέβαλαν όλα τα μέλη και συνεργαζόμενοι φορείς, όπως το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση.

Επισημαίνεται ότι δεν πρόκειται για επιστημονική έρευνα και τα ευρήματά της είναι απλές ενδείξεις στάσεων και αφορμή προβληματισμού. Η ανάλυση των απαντήσεων γίνεται από κοινού αλλά και χωριστά για κάθε κατηγορία (μαθητές/τριες – εκπαιδευτικοί).

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Χρόνος διεξαγωγής:
28 Απριλίου -10 Μαΐου 2020

Συνολικός αριθμός έγκυρων απαντήσεων: **752**

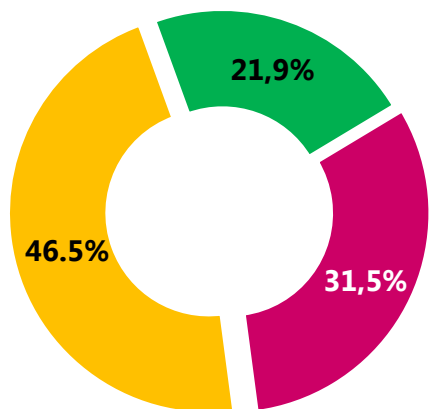
Μαθητές/τριες*: **402** (53,4% του συνόλου)

Από αυτούς/ές:

165 γυμνασίου (21,9%)

237 λυκείου (31,5%)

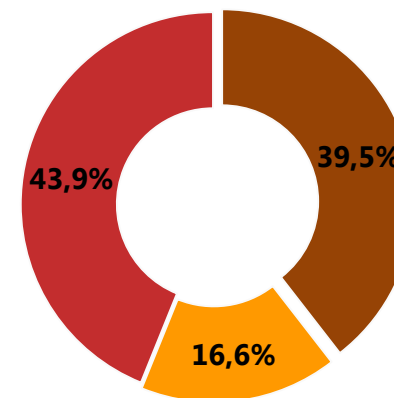
Εκπαιδευτικοί*: **350** (46,5% του συνόλου)

■ Μαθητές - μαθήτριες γυμνασίου ■ Μαθητές - μαθήτριες λυκείου
■ Εκπαιδευτικοί

Περιοχές σχολείων:

- Αθήνα ή σε προάστιά της: 39,5%
- Θεσσαλονίκη ή προάστιά της: 16,6%
- άλλη περιοχή: 43,9%

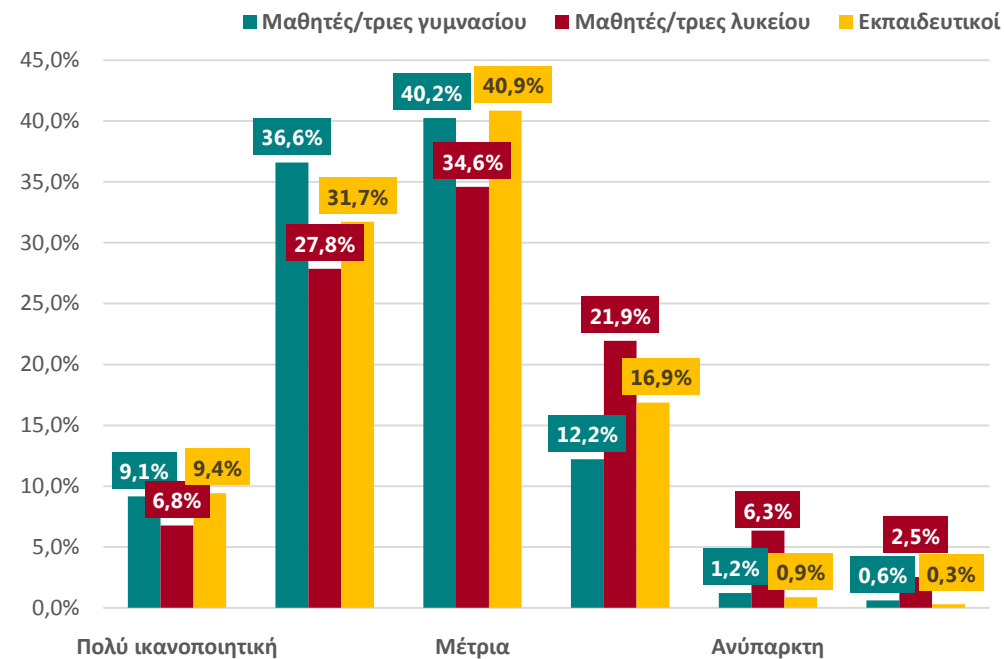
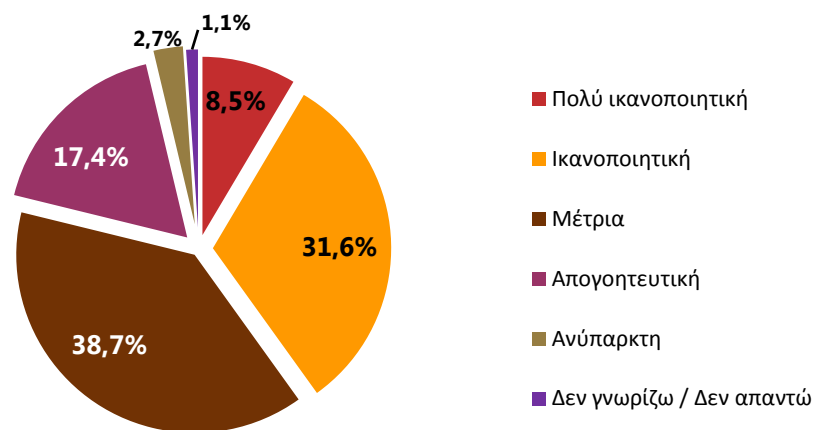

■ Στην Αθήνα ή σε προάστιά της
■ Στη Θεσσαλονίκη ή σε προάστιά της
■ Σε άλλη περιοχή της χώρας

* Σύμφωνα με τη δήλωση των ίδιων

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

1. Η εμπειρία μου από την εξ αποστάσεως εκπαίδευση μετά το κλείσιμο των σχολείων είναι:

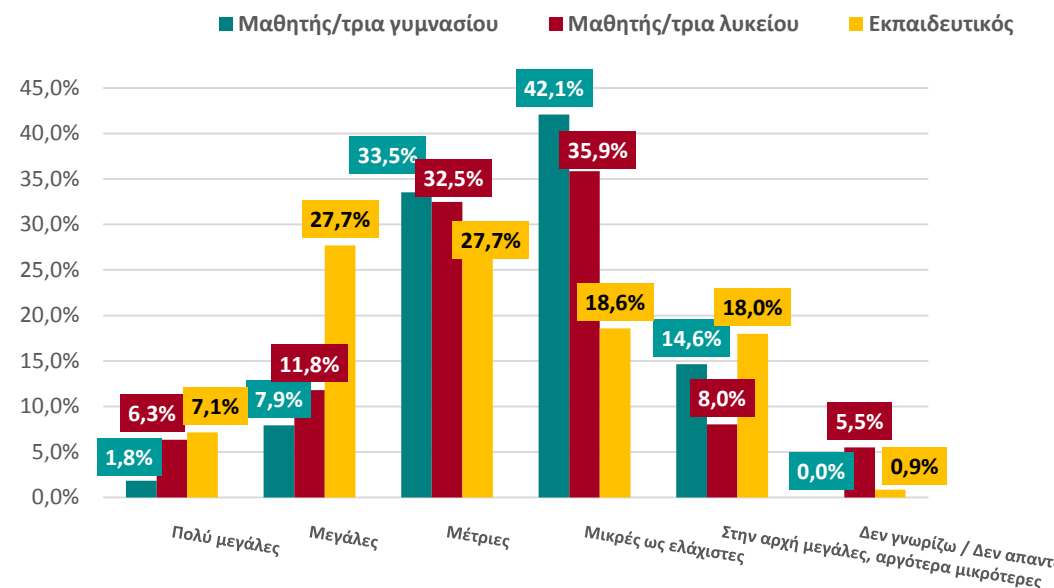

Ως προς την εμπειρία από την εξ αποστάσεως εκπαίδευση μετά το κλείσιμο των σχολείων, περίπου το 40% όσων απάντησαν δηλώνουν ότι ήταν ικανοποιητική έως πολύ ικανοποιητική, ενώ απογοητευμένοι δηλώνουν το 17,4%.

2. Οι δυσκολίες που αντιμετώπισα για τον σχεδιασμό / την παρακολούθηση μαθημάτων ήταν:

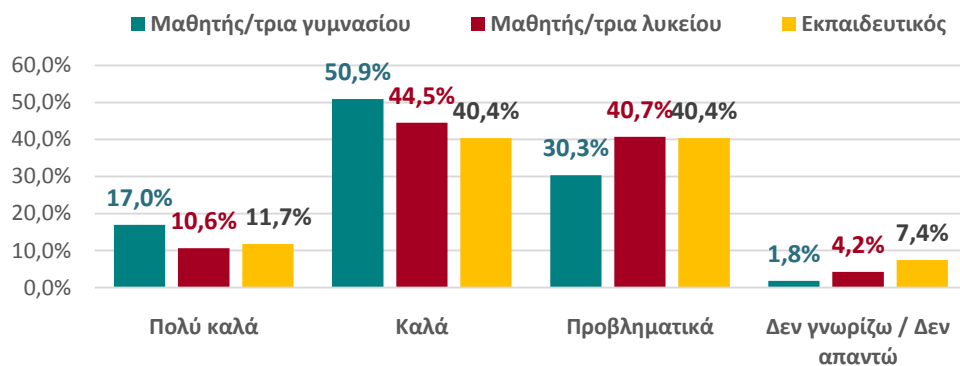
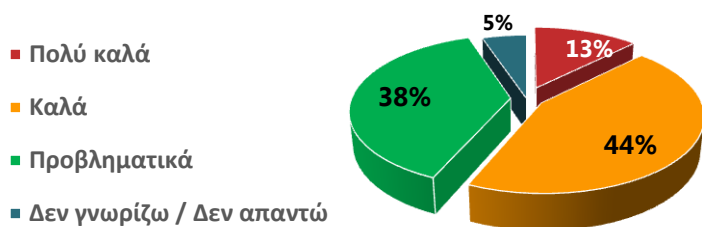

Το 1/3 όσων απάντησαν αναφέρουν ότι αντιμετώπισαν μέτριες δυσκολίες, ενώ άλλο 1/3 μικρές έως ελάχιστες. Ωστόσο, για το 24% οι δυσκολίες ήταν από μεγάλες έως πολύ μεγάλες.

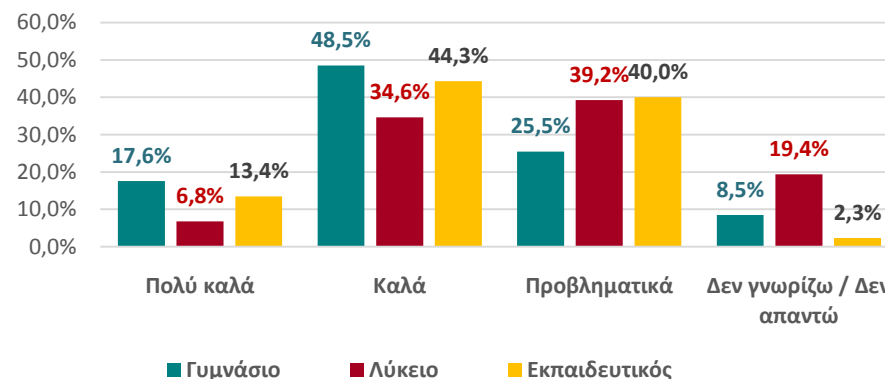
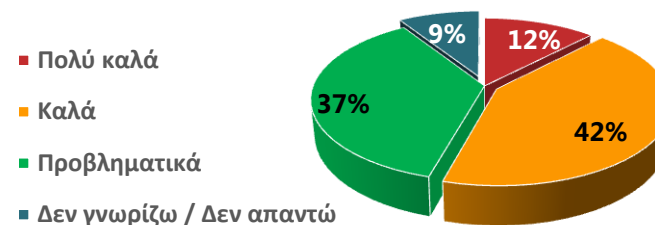
Σε γενικές γραμμές φαίνεται ότι τα παιδιά δυσκολεύτηκαν λιγότερο από ό,τι οι εκπαιδευτικοί στην όλη διαδικασία. Οι μαθητές/τριες του γυμνασίου λένε ότι αντιμετώπισαν λιγότερες δυσκολίες στην παρακολούθηση των μαθημάτων (μεγάλες ή πολύ μεγάλες απάντησε το 9,7%), ενώ του λυκείου αναφέρουν περισσότερες (μεγάλες ή πολύ μεγάλες απάντησε το 18,1%). Οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι συνάντησαν μεγάλες ή πολύ μεγάλες δυσκολίες για τον σχεδιασμό των μαθημάτων σε ποσοστό 34,8%.

3. Η σύγχρονη τηλεκπαίδευση μου φάνηκε ότι λειτουργήσε:

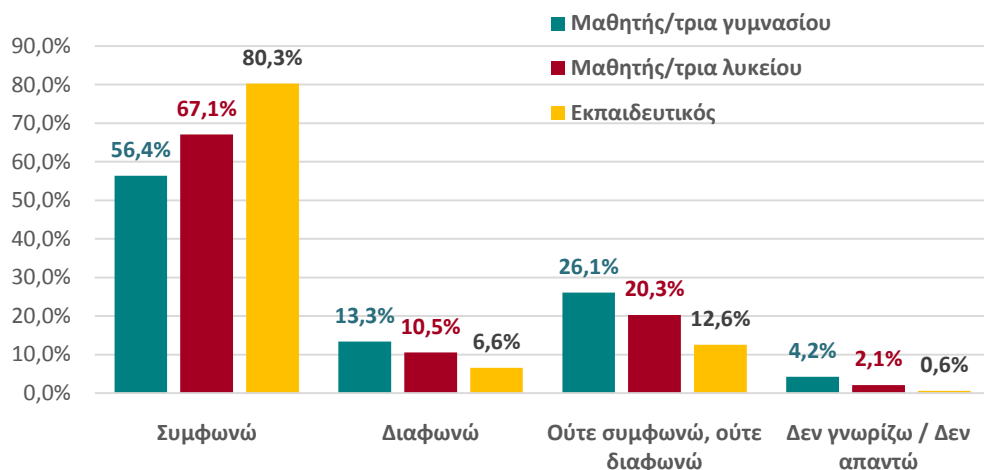
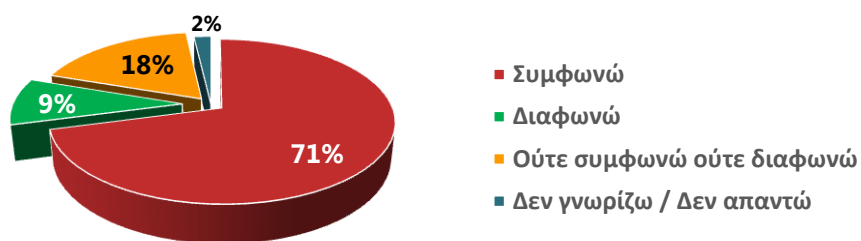
Λίγο περισσότεροι από τους μισούς (57%) μαθητές και εκπαιδευτικοί αναφέρουν ότι η σύγχρονη τηλεκπαίδευση λειτουργήσε καλά ή πολύ καλά, ενώ το 38% δηλώνει προβληματικά.

4. Η ασύγχρονη τηλεκπαίδευση μου φάνηκε ότι λειτουργήσε:

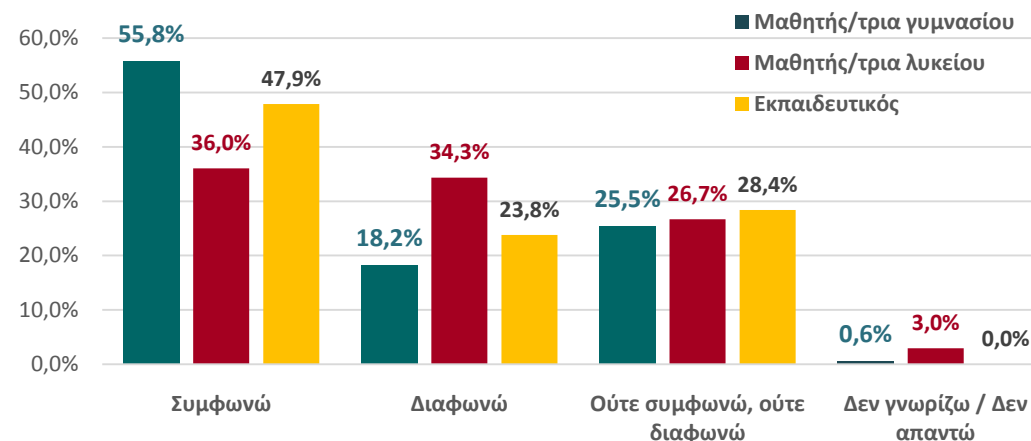
Τα ίδια περίπου ποσοστά εμφανίζονται και όσον αφορά την ασύγχρονη εκπαίδευση: το 54% θεωρεί ότι λειτουργήσε καλά ή πολύ καλά, ενώ το 36,% προβληματικά. Στις επιμέρους κατηγορίες μαθητών – εκπαιδευτικών, φαίνεται ότι τα παιδιά του γυμνασίου είναι λίγο παραπάνω ευχαριστημένα όσον αφορά και τις δύο εκδοχές τηλεκπαίδευσης, ακολουθούν οι εκπαιδευτικοί και έπειτα οι μαθητές/τριες του λυκείου.

5. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι μια πρωτόγνωρη εμπειρία για την οποία το σχολείο ήταν ανέτοιμο.

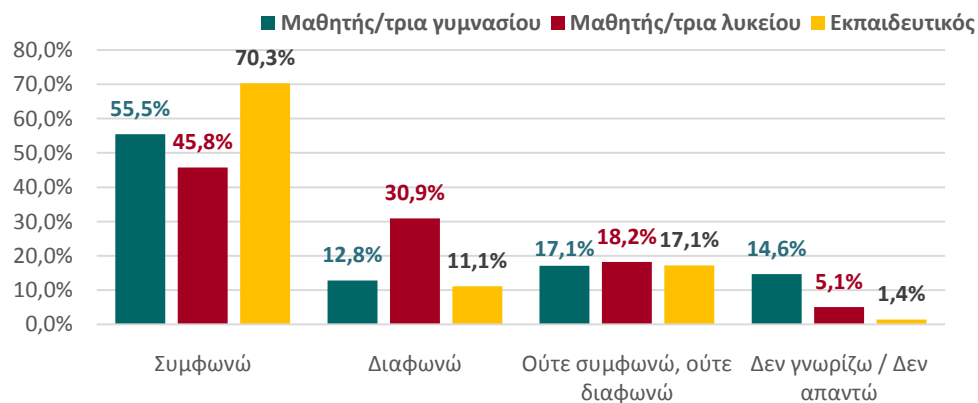
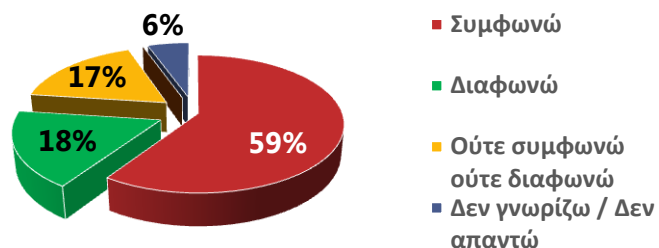
Η πλειοψηφία συμφωνεί με αυτή τη δήλωση. Οι εκπαιδευτικοί φαίνεται ότι θεωρούν πώς το σχολείο ήταν ανέτοιμο σε μεγαλύτερο ποσοστό από ό,τι τα παιδιά.

6. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση σιγά – σιγά άρχισε να βρίσκει τους ρυθμούς της και να έχει ενδιαφέρον.

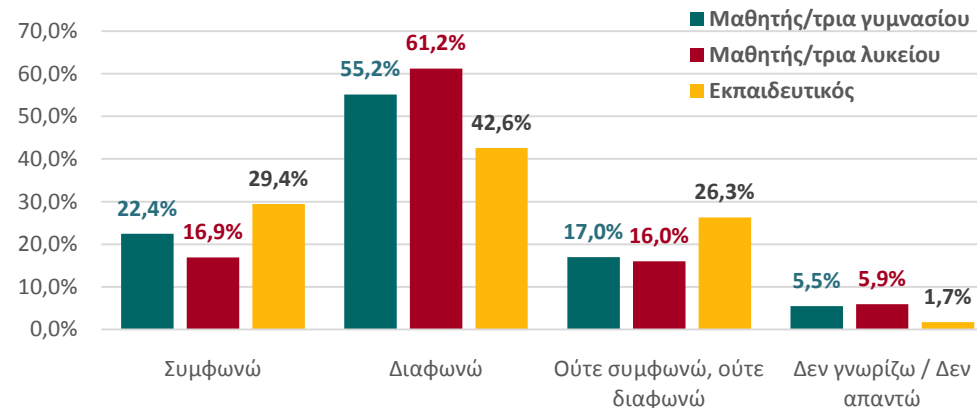
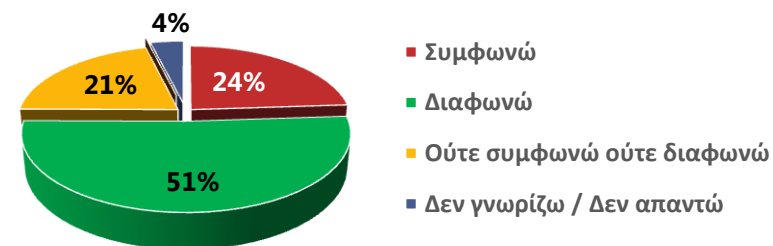
Λίγο λιγότεροι από τους μισούς (46%) συμφωνούν ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση σταδιακά άρχισε να έχει ενδιαφέρον και να βρίσκει τον ρυθμό της. Ωστόσο τα παιδιά του γυμνασίου συμφωνούν με αυτό πολύ περισσότερο από ό,τι οι μαθητές/τριες του λυκείου (56% έναντι 36% αντίστοιχα).

7. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση έδωσε την ευκαιρία σε κάποιους/ες εκπαιδευτικούς να γίνουν πιο ευρηματικοί/ες.

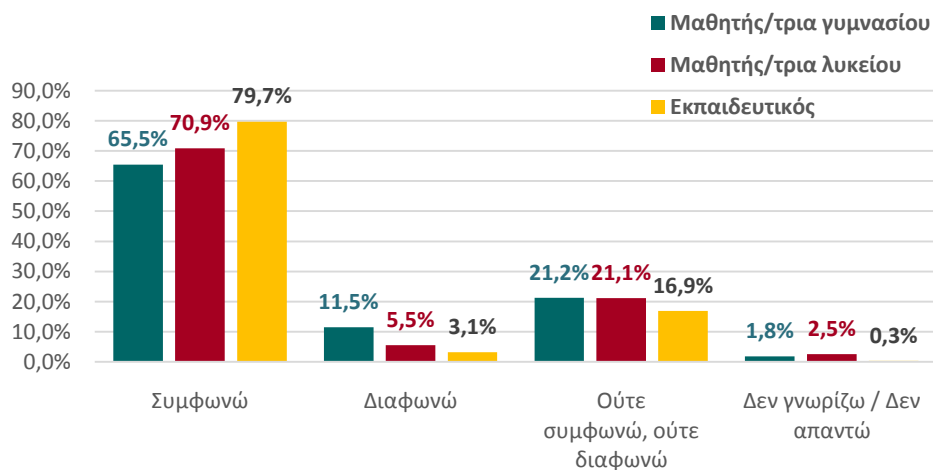
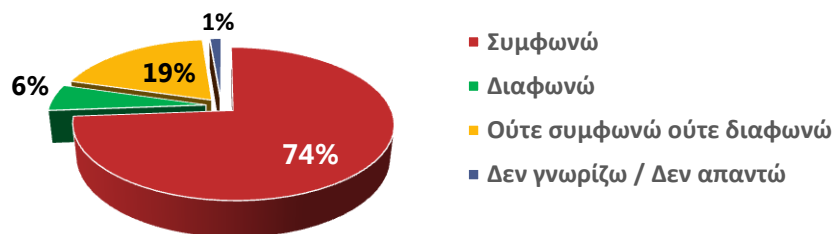
Συνολικά το 59% συμφωνεί ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ήταν μια ευκαιρία να γίνουν πιο ευρηματικοί/ες οι εκπαιδευτικοί. Αυτό το πιστεύουν κυρίως οι εκπαιδευτικοί, σε ποσοστό 70%. Το 45,8% των μαθητών του λυκείου και το 55,5% των μαθητών του γυμνασίου δηλώνουν επίσης ότι συμφωνούν.

8. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση έδωσε την ευκαιρία να "ακουστούν" παιδιά που δεν έχουν θάρρος στην τάξη.

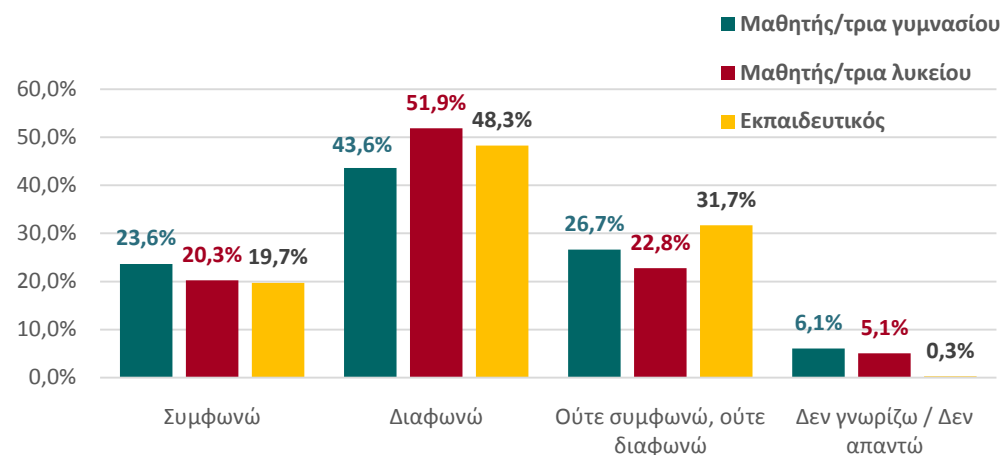
Οι μισοί εκπαιδευτικοί και μαθητές διαφωνούν με το ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση έδωσε την ευκαιρία να «ακουστούν» παιδιά που δεν έχουν θάρρος στην τάξη. Από όσους πάντως συμφωνούν με αυτό (το 24% συνολικά), οι μαθητές/τριες λυκείου το πιστεύουν λιγότερο (17%).

9. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση υστερεί πολύ από την εκπαίδευση στην τάξη, γιατί το μάθημα χρειάζεται προσωπική επαφή.

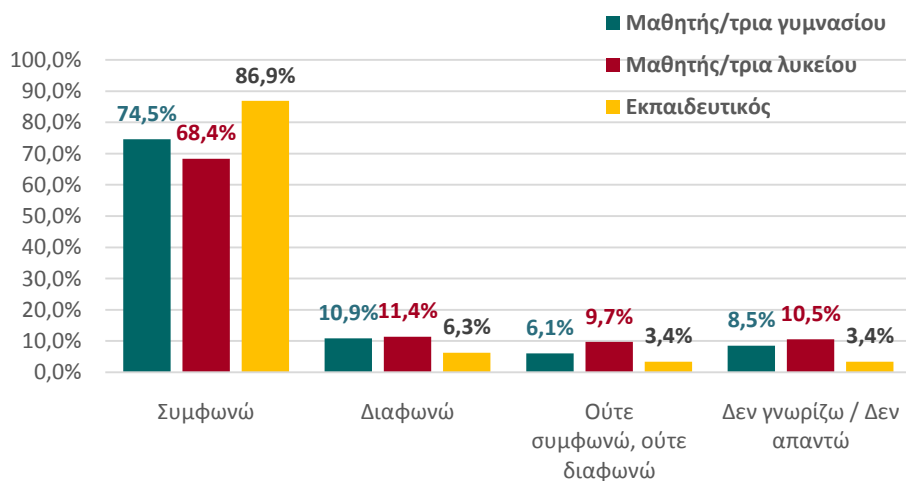
Η πλειονότητα (74%) εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών που απάντησαν κρίνουν ότι η εξ αποστάσεως υστερεί πολύ από την εκπαίδευση στην τάξη, γιατί το μάθημα χρειάζεται προσωπική επαφή. Ένα μικρό ποσοστό διαφωνεί (6% περίπου) ενώ το 20% φαίνεται να βρίσκεται κάπου ανάμεσα. Σε κάθε περίπτωση, αυτό οι εκπαιδευτικοί φαίνεται να το πιστεύουν αυτό λίγο περισσότερο από ό,τι οι μαθητές/τριες.

10. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση βοήθησε να γίνει πιο ευέλικτο το μάθημα και κοντά στις ανάγκες των μαθητών/μαθητριών

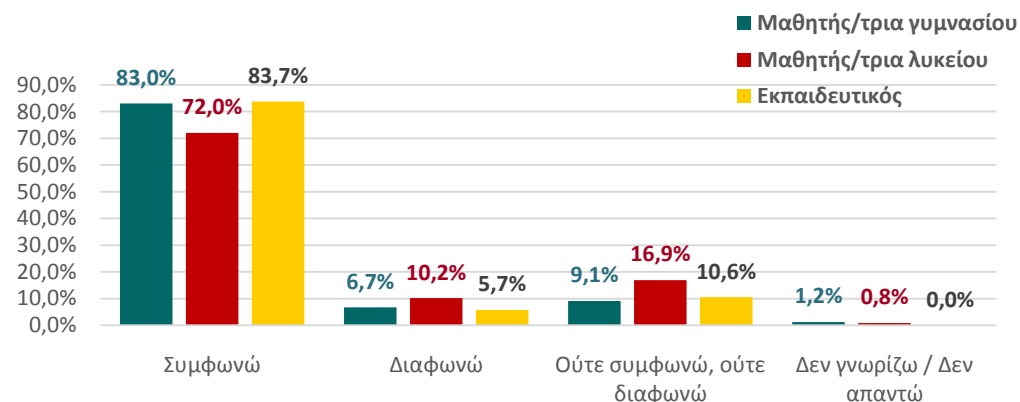
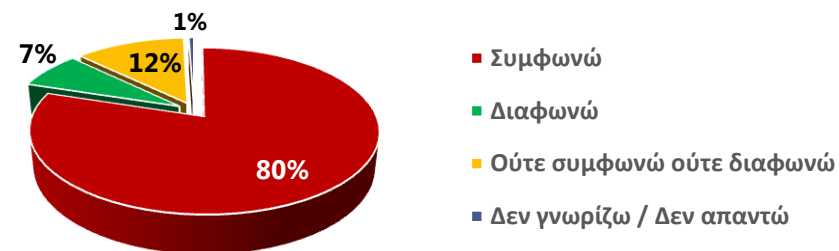
Οι μισοί περίπου (48%) από όσους/ες απάντησαν διαφωνούν με το ότι το μάθημα έγινε πιο ευέλικτο και κοντά στις ανάγκες των μαθητών στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

11. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ξέρω πως άφησε απέξω κάποιους/ες μαθητές/μαθήτριες που δεν διέθεταν τα απαραίτητα τεχνικά μέσα.

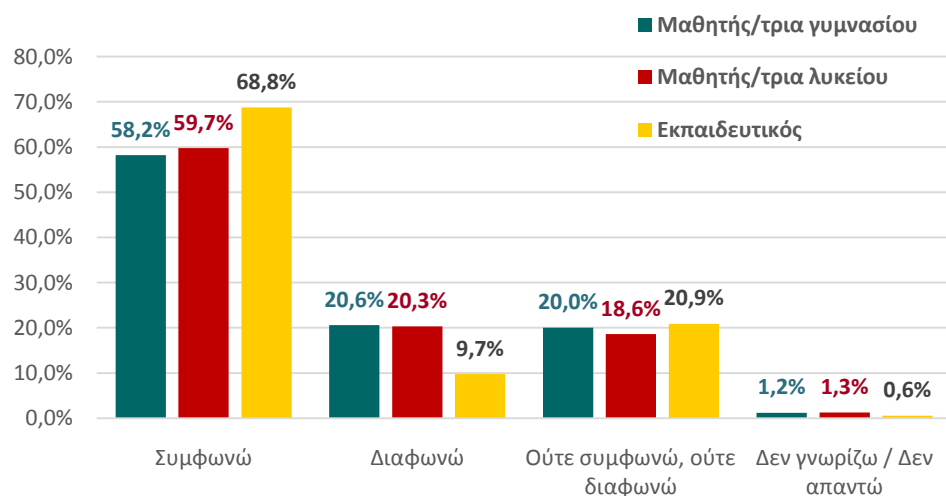
Μεγάλη πλειοψηφία (78,5%) μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών συμφωνούν με αυτή τη δήλωση. Ειδικότερα, οι εκπαιδευτικοί, κατά 87%, δηλώνουν ότι γνωρίζουν πως η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν κατάφερε να συμπεριλάβει κάποιους/ες μαθητές/μαθήτριες που δεν διέθεταν τα απαραίτητα τεχνικά μέσα.

12. Την περίοδο αυτή, μου λείπει πολύ η προσωπική επικοινωνία με μαθητές / μαθήτριες στο σχολείο.

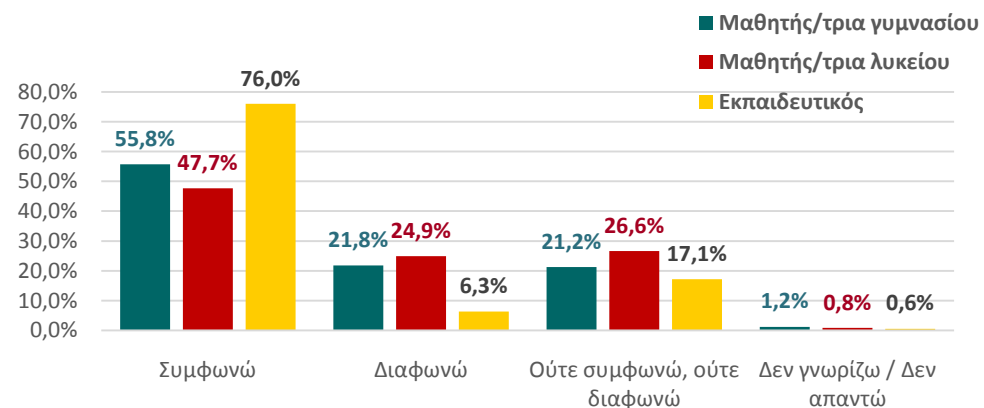
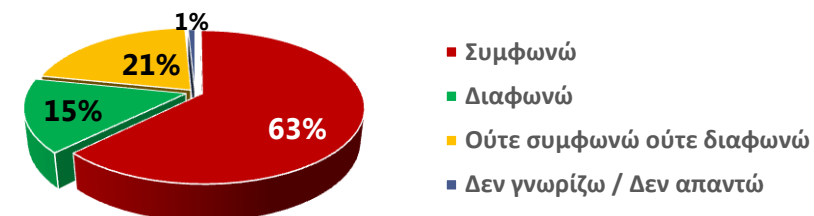
Το 80% όσων απάντησαν δηλώνει ότι αυτή τη περίοδο τους έχει λείψει πολύ η προσωπική επικοινωνία με μαθητές / μαθήτριες στο σχολείο. Το ίδιο περίπου ποσοστό εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών γυμνασίου συμφωνούν με αυτή τη δήλωση, ενώ οι μαθητές/τριες λυκείου σε ένα ποσοστό 72%.

13. Την περίοδο αυτή, μου λείπει πολύ η προσωπική επικοινωνία με κάποιους/ες εκπαιδευτικούς στο σχολείο

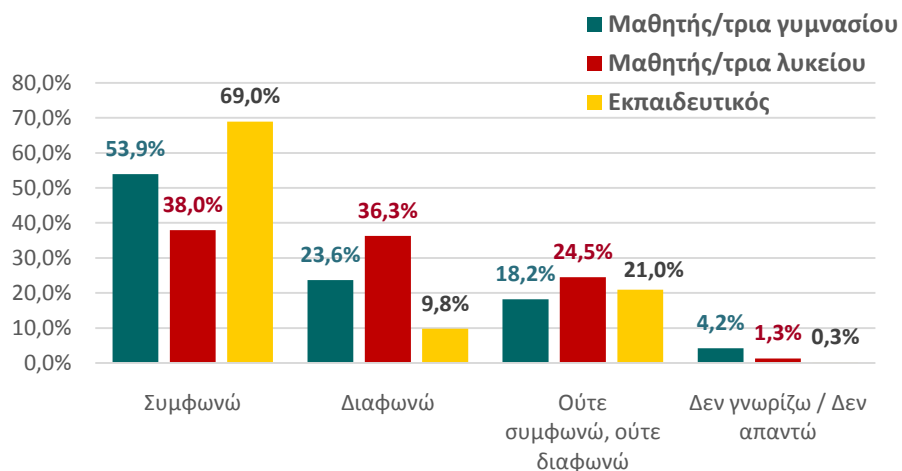
Το 64% αναφέρει ότι του λείπει η προσωπική επικοινωνία με εκπαιδευτικούς στο σχολείο.

14. Την περίοδο αυτή, μου έλειψε το σχολείο!

Με την παραπάνω δήλωση συμφωνεί το 63% όσων απάντησαν, διαφωνεί ρητά ένα 15%, ενώ το 20% ταλαντεύεται. Από όσους συμφωνούν ειδικότερα, οι μαθητές/τριες γυμνασίου είναι το 55,8%, του λυκείου το 47,7%, ενώ οι εκπαιδευτικοί δηλώνουν σε ποσοστό 76% ότι τους έλειψε το σχολείο.

15. Την περίοδο αυτή, βρίσκω νέους τρόπους για να διαβάζω και να μαθαίνω.

Λίγοι περισσότεροι από τους μισούς (56%) λένε ότι βρήκαν νέους τρόπους να διαβάζουν και να μαθαίνουν, ενώ ένα 21% δηλώνει ότι διαφωνεί. Πάντως οι εκπαιδευτικοί είναι αυτοί που συμφωνούν με αυτή τη δήλωση περισσότερο, κατά 69%, και τα παιδιά του λυκείου συμφωνούν μόνο κατά 38%.

16. Την περίοδο αυτή, αντιμετώπισα άλλα προβλήματα που δεν είχα δυνατότητα να τα μοιραστώ (αν θέλεις, γράψε τι είδους)

Απαντήσεις μαθητών/τριών

Από τα 402 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια μαθητών/τριών, η ερώτηση αυτή απαντήθηκε σε ποσοστό 25,6%, δηλ. απάντησαν 103 μαθητές/τριες. Από αυτούς/ές, οι 22 απάντησαν ότι δεν αντιμετώπισαν προβλήματα. Από τους υπόλοιπους 81 που απάντησαν θετικά, 6 απάντησαν 'ναι' γενικά, χωρίς αναφορά σε συγκεκριμένα προβλήματα. Ομαδοποιώντας τις θετικές απαντήσεις ξεχωρίζουμε 5 βασικές κατηγορίες προβλημάτων: ψυχολογικά, τεχνικά, κοινωνικά, οικογενειακά/οικονομικά, εκπαιδευτικά.

Ένας σημαντικός αριθμός (24) αναφέρει **ψυχολογικά προβλήματα** (ποσοστό 29,6%), είτε γράφοντας απλά 'ψυχολογικά' είτε περιγράφοντας μια ψυχολογική κατάσταση με κυρίαρχο το άγχος (σημειώνεται σε 10 απαντήσεις), ενώ αναφέρονται ακόμα: μοναξιά, βαρεμάρα, στενοχώρια,

άσχημη ψυχολογία, ψυχικές διακυμάνσεις, φόβοι, ανασφάλεια, αβεβαιότητα, θλίψη, αδιέξοδο, κακή διάθεση, πτώση ηθικού, αδυναμία να δουν το μέλλον και να κάνουν όνειρα, εφιάλτες.

Σημαντικός αριθμός απαντήσεων (17) αφορούσε **τεχνικά θέματα** σε σχέση με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, όπως δυσκολία σύνδεσης, εξοπλισμού, λειτουργίας.

Άγχος για το τι θα γίνει και δεν είχα καποιον φιλο ωστε να ξεχαστω μονο την οικογενεια μου. Επίσης ενιωθα πολυ μοναξια γιατι καποιοι προβληματισμοι δεν συζητουνται με τους γονεις

Κάτω από τον τίτλο **κοινωνικά προβλήματα** προσμετράμε απαντήσεις όπως: περιορισμός κοινωνικών επαφών, συναναστροφή με φίλους, αλλαγή καθημερινής ρουτίνας, πραγματοποίηση χόμπι και δραστηριοτήτων, δυνατότητα κινητικότητας, διατήρηση φυσικής κατάστασης.

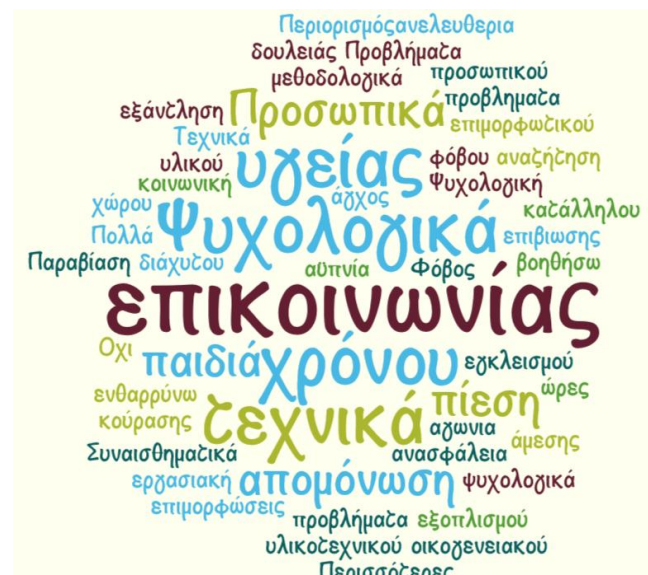
Διάφορα άλλα προβλήματα **οικογενειακά και οικονομικά**, αναφέρθηκαν σε μικρό αριθμό: κακή σχέση με γονείς, διαφωνίες και ένταση, φασαρία στο σπίτι.

Να αναγκαστώ να σταματήσω την ξένη γλώσσα λόγω οικονομικού προβλήματος γιατί πολλοί μείνανε άνεργοι είτε πίσω στον οικονομικό τομέα

Επίσης μια ομάδα μαθητών/μαθητριών αναφέρει προβλήματα **εκπαιδευτικά**, σε σχέση με την αποδιοργάνωση που συνδέεται με την έλλειψη επικέντρωσης στα μαθήματα (κυρίως μαθητές/τριες Γ' Λυκείου) και την απόδοση στο διάβασμα. Άλλος ένας μικρός αριθμός κάνουν λόγο για θέματα έλλειψης χρόνου, πολλής δουλειάς που ανατέθηκε από εκπαιδευτικούς και μικρής υποστήριξης για λύσιμο αποριών και εξατομικευμένης βοήθειας.

Απαντήσεις εκπαιδευτικών

Από το σύνολο των 350 συμπληρωμένων ερωτηματολογίων, η ερώτηση απαντήθηκε από 85 εκπαιδευτικούς (ποσοστό 24,3 %), ενώ 19 εξ αυτών απάντησαν ότι δεν αντιμετώπισαν προβλήματα.

Οικογενειακά – Υγείας: 3 αναφέρθηκαν σε θέματα απώλειας αγαπημένων ανθρώπων και 4 σε προβλήματα υγείας που εμφανίστηκαν αυτό το διάστημα.

Τεχνικά: ένα ποσοστό 17,9% (12 εκπαιδευτικοί) αναφέρθηκαν σε τεχνικής φύσης προβλήματα σε σχέση με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Κοινωνικά – Εργασιακά: Κοινωνική απομόνωση, περιορισμός-ανελευθερία, δυσκολία σε συνεργασία με φορείς και στη διαχείριση περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας παιδιών. Επίσης, άτακτο εργασιακό ωράριο (9), παραβίαση ιδιωτικού/οικογενειακού χώρου, φόρτος εργασίας.

Παιδαγωγικά: σε σχέση με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, όπως: αντιμετώπιση απροθυμίας συμμετοχής μαθητών/μαθητριών, απαξίωση της διαδικασίας, έλλειψη υποστήριξης του/της εκπαιδευτικού και ανατροφοδότησης.

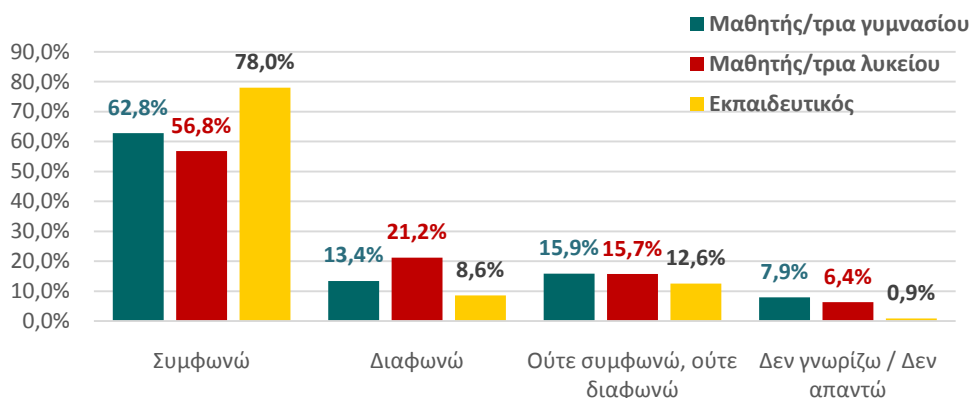
Οικονομικό πρόβλημα τέθηκε από 2 εκπαιδευτικούς.

Προσπαθούσα μόνη μου τα των νέων τεχνολογιών χωρίς καμία ουσιαστική βοήθεια. Είμαι περήφανη πολύ για τον εαυτό μου!!! Εξάλλου, με δικαίωσαν τα παιδάκια μου που ήταν εκεί.

Ομαδοποιώντας τις απαντήσεις των υπολοίπων 66, μπορούμε να αναφερθούμε κυρίως σε αυτά που θα ονομάζαμε:

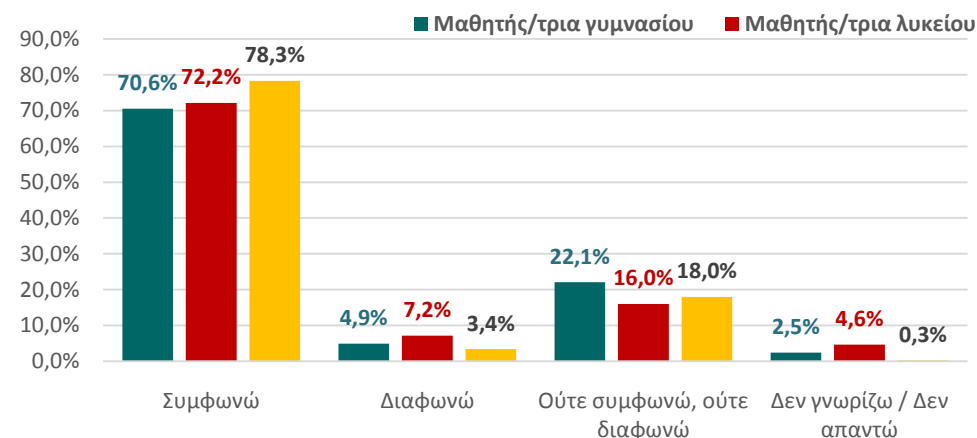
Ψυχολογικά: σε ποσοστό 25,7%. 4 χαρακτήρισαν έτσι ακριβώς τα προβλήματά τους, ενώ οι περισσότεροι/ες περιέγραψαν την κατάστασή τους ως άγχος, μοναξιά, κατάθλιψη, άσχημη, πτώση ψυχολογίας, ανασφάλεια, φόβο, αγωνία, αρνητικές σκέψεις, κακή ψυχολογία, αϋπνία.

17. Όταν ανοίξουν πάλι τα σχολεία, μπορούμε να αξιοποιήσουμε κάποια θετικά στοιχεία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης όπως η ευελιξία και η ενίσχυση της ανακαλυπτικής μάθησης.

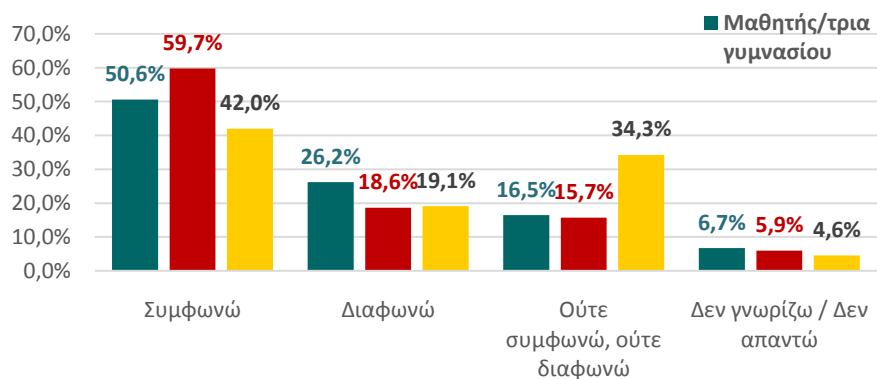
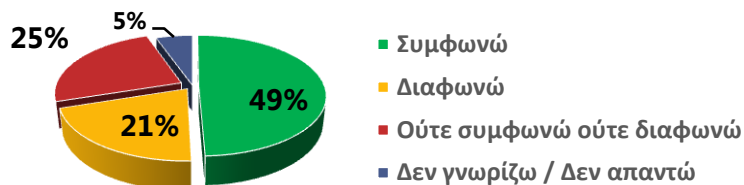
Το 68% του συνόλου συμφωνεί με την προοπτική της αξιοποίησης στο μέλλον θετικών στοιχείων της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Πάνω από τα μισά παιδιά συμφωνούν με αυτή τη δήλωση, αλλά λιγότερο από ό,τι οι εκπαιδευτικοί: οι μαθητές του λυκείου συμφωνούν κατά 57% περίπου, αυτοί/ες του γυμνασίου κατά 69%, ενώ οι εκπαιδευτικοί σε μεγάλο ποσοστό (78%) συμφωνούν με τη δυνατότητα αξιοποίησης των θετικών στοιχείων της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

18. Όταν ανοίξουν πάλι τα σχολεία, χρειάζεται να ξεκολλήσουμε από την μετωπική διδασκαλία και να λειτουργήσουμε περισσότερο ομαδικά και συνεργατικά.

Το 75% μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών συμφωνούν ότι πρέπει να λειτουργούμε περισσότερο ομαδοσυνεργατικά και να ξεκολλήσουμε από τη μετωπική διδασκαλία. Τα ποσοστά είναι παρόμοια στις ομάδες μαθητών και εκπαιδευτικών, με τους εκπαιδευτικούς να έχουν τα μεγαλύτερα ποσοστά συμφωνίας (78,3%).

19. Όταν ανοίξουν πάλι τα σχολεία, μάλλον όλα θα ξαναγυρίσουν στην προηγούμενη κατάσταση, δεν αλλάζει εύκολα το σύστημα.

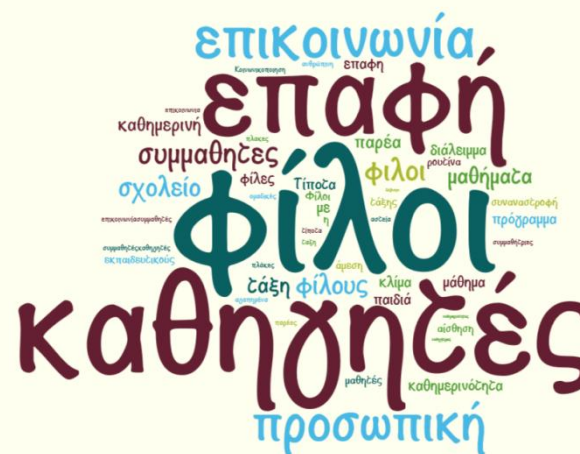

Οι μισοί μαθητές/τριες και εκπαιδευτικοί (49%) που απάντησαν εμφανίζονται απαισιόδοξοι/ες ως προς ενδεχόμενη αλλαγή του συστήματος. Το 25% αμφιταλαντεύεται και το 21% είναι αισιόδοξο. Συγκεκριμένα, με τη φράση «δεν αλλάζει εύκολα το σύστημα» συμφωνεί το 59,7% περίπου των μαθητών/τριών λυκείου, το 50,6% των μαθητών/ριών γυμνασίου και μόνο το 42% των εκπαιδευτικών που απάντησαν το ερωτηματολόγιο.

20. Τι σου έλειψε περισσότερο από το σχολείο, την περίοδο της καραντίνας;

Απαντήσεις μαθητών/τριών

Από τα 402 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια μαθητών/τριών, η ερώτηση απαντήθηκε σε ποσοστό 71,1%, δηλ. απάντησαν σε αυτήν 286. Από αυτούς/ές, 11 απάντησαν «δεν μου έλειψε τίποτα».

Η μεγάλη πλειοψηφία των απαντήσεων, δηλαδή 207 (ποσοστό 72,3%) αφορούσε στην έλλειψη **επικοινωνίας – κοντινής ανθρώπινης επαφής. Έλειψε η παρέα, οι φίλοι/ες, οι συμμαθητές /τριες.** Αρκετές απαντήσεις από αυτές συμπεριλάμβαναν συμμαθητές και καθηγητές, και γενικότερα την ατμόσφαιρα του σχολείου ή της τάξης, με αναφορές στις ευκαιρίες για αλληλεπίδραση,

διάλογο, συζητήσεις, πλάκες, αστεία, δραστηριότητες, διασκέδαση. Ένας μικρός αριθμός εστιάζει σε κάποιους μεμονωμένους φίλους / συμμαθητές και συγκεκριμένους καθηγητές/τριες. 11 απαντήσεις είχαν να κάνουν με τα μαθήματα, το διάβασμα, το γνωστικό κομμάτι του σχολείου και την εξατομικευμένη βοήθεια (από τους καθηγητές) που έλειψε. 14 απαντήσεις (ποσοστό 4,8%) αναφέρονταν **στην έλλειψη της «ρουτίνας» του σχολείου**, του προγράμματος, μιας σταθεράς στη ζωή των εφήβων που δημιουργεί μια αίσθηση κανονικότητας, καθημερινότητας, ασφάλειας. Μεμονωμένες απαντήσεις υπήρξαν για ελλείψεις όπως: ελευθερία, ελευθερία κίνησης, γυμναστική, βόλτες, εκδρομές, προπόνηση, μπάντα, πρόβες θεατρικού, μουσική.

Το να αγκαλιάζω τις φίλες μου και τις καθηγήτριες μου.

Μου έλειψαν τα φιλαράκια μου, οι πρόβες της μπάντας, οι πρόβες του θεατρικού.

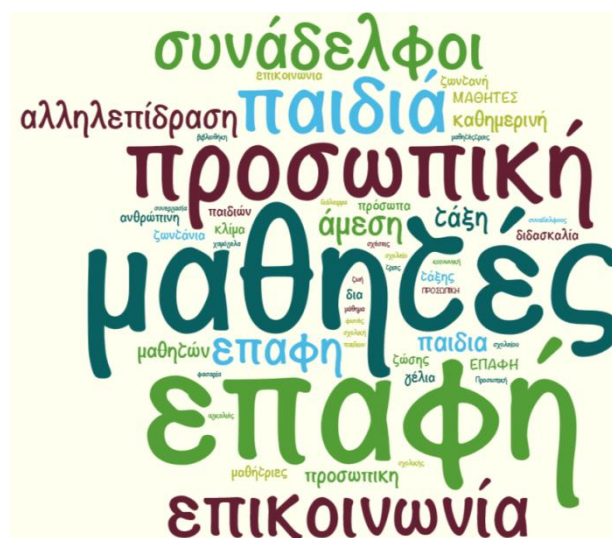
Φίλοι μου και μια μόνο ΜΙΑ καθηγήτρια... Έτσι για να μην αλλάζουμε το στερεότυπο "μαθητής μισεί σχολείο".

Το βλέμμα μιας κοπέλας

Η πίτσα του κυλικείου και τα αστεία του βιολόγου.

Η συναναστροφή με συμμαθητές και συμμαθήτριες αλλά και η διέξοδος που το σχολείο προσφέρει (ακόμη και αν μερικές φορές, ή μάλλον σχεδόν πάντα, μας φορτώνει με περισσότερες έγνοιες).

Απαντήσεις εκπαιδευτικών

Από το σύνολο των 350 συμπληρωμένων ερωτηματολογίων η ερώτηση απαντήθηκε σε ποσοστό 64 % (απάντησαν 224 εκπαιδευτικοί). 9 απάντησαν «τίποτα».

Η μεγάλη πλειοψηφία των απαντήσεων (197), ποσοστό 87,9%, αφορούσε στην έλλειψη **επικοινωνίας – αλληλεπίδρασης – ανθρώπινης επαφής με μαθητές και συναδέλφους στον χώρο του σχολείου.**

Κάποιες απαντήσεις αναφέρονταν στη συνεργασία, στις ομάδες, τα βιωματικά εργαστήρια, τις δραστηριότητες, στο όμορφο κλίμα της τάξης, το χαμόγελο, τη φασαρία, το γέλιο, την καλή διάθεση, τον αυθορμητισμό και τις φωνές των παιδιών που έλειψαν.

Στο γνωστικό κομμάτι (ολοκλήρωση της ύλης κ.λπ.) αναφέρθηκαν 4 εκπαιδευτικοί και 3 στη σχολική ρουτίνα, την καθημερινότητα του σχολείου.

Τα χαμόγελα και η φασαρία των παιδιών.

Να βλέπω τα μάτια των μαθητών μου.

Οι νεανικές φωνές. Η ζωηρότητα της σχολικής καθημερινότητας.

21. Γράψε μας, αν θέλεις, κάτι σημαντικό που έμαθες ή σκέφτηκες, την περίοδο της καραντίνας.

Απαντήσεις μαθητών/τριών

Από τα 402 ερωτηματολόγια μαθητών/τριών η ερώτηση απαντήθηκε σε ποσοστό 46% (απάντησαν σε αυτήν 185). 10 απαντήσεις ήταν αρνητικές (τίποτα ή δεν γνωρίζω/δεν απαντώ). Στις υπόλοιπες 175 απαντήσεις αναφέρονται πολλές σκέψεις και προσωπικά 'μαθήματα' που πήραν οι μαθητές και οι μαθήτριες από την εμπειρία της καραντίνας. Τα περισσότερα είναι σχετικά με αξίες ζωής που αναδείχτηκαν σημαντικές στην παρούσα συγκυρία, ενώ ένας μικρότερος αριθμός αναφέρεται στην εμπειρία σχετικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Στον παρακάτω πίνακα επιχειρείται μια ομαδοποίηση απαντήσεων με κοινά χαρακτηριστικά.

ΣΧΟΛΕΙΟ	19	10,2%
ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΘΕΩΡΟΥΜΕ ΤΙΠΟΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΟ	17	9,1%
ΦΙΛΟΙ / ΕΠΑΦΗ / ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	15	8,1%
ΥΓΕΙΑ	15	8,1%
ΑΣΧΟΛΗΘΗΚΑ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ / ΧΟΜΠΙ	12	6,4%
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	8	4,3%
ΑΝΑΚΑΛΥΨΑ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΟΥ / ΤΑΛΕΝΤΑ ΜΟΥ	8	4,3%
ΕΜΑΘΑ ΠΟΛΛΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ Η/Υ - ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ	9	4,8%
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	6	3,2%
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ / ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ / ΕΝΟΤΗΤΑ	5	2,7%
ΑΞΙΑ ΖΩΗΣ	5	2,7%
ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ	5	2,7%
ΗΡΕΜΗΣΙΑ / ΞΕΚΟΥΡΑΣΤΗΚΑ	5	2,7%
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	4	2,1%
ΕΚΤΙΜΗΣΑ ΟΣΑ ΕΧΩ	3	6,4%

Ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν μπορεί να αντικαταστήσει την εκπαίδευση στην τάξη!

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν είναι για όλους! Τι εννοώ? Ότι πολλά παιδιά δεν έχουν τα απαραίτητα για τα κάνουν αυτή τη δουλειά και δεν γίνεται να αναγκαστούν οικογένειες στο να πληρώνουν για ίντερνετ ή συσκευές ενώ δεν έχουν να περάσουν τον μήνα!

Ότι η αγάπη των καθηγητών για διδασκαλία και η λαχτάρα μας για γνώση, αρκούν για τα εξ αποστάσεως μαθήματα.

Όλο αυτό το διάστημα έπαυσε να με αφορά σε μεγάλο βαθμό το ζήτημα της εκπαίδευσης. Σε ένα βαθμοθηρικό σχολείο που στόχο έχει να δυσκολεύει τη ζωή των παιδιών και όχι να τους εμφυσήσει σωστές και χρήσιμες γνώσεις, ίσως δεν θα έπρεπε να πηγαίνουμε καθόλου. Είναι πιο σημαντικά τα 'μαθήματα ζωής' τώρα πια, απ' ότι τα μαθήματα του σχολείου.

οτι χωρις σχολιο βαριεμε

Ότι το σχολείο μου είναι άχρηστο. Η τηλεεκπαίδευση έτσι όπως οργανώθηκε στο σχολείο μου ήταν απλώς για να φανεί ότι γίνεται κάτι. Δεν ανταποκρίθηκε καθόλου στις ανάγκες των μαθητών και δεν είχε νόημα ύπαρξης.

Πόσο "μισούσαν" οι μαθητές το σχολείο και αυτό έχει αλλάξει πια, αφού πολλοί μαθητές ανυπομονούν να γυρίσουν πίσω στα θρανία.

Φοβάμαι μήπως θέλουν να επιβάλουν την ηλεκτρονική εκπαίδευση με αφορμή τον κορωνοϊό.

Νομίζω πρώτη φορά κατάλαβα ότι κάποια πράγματα δεν μπορείς να τα ελέγξεις και αυτό με τρόμαξε αρκετά.

Ότι είμαι μέρος ενός γεγονότος που θα γραφτεί στα βιβλία ιστορίας του μέλλοντος και όλοι θα αναρωτιούνται πώς οι άνθρωποι ζούσαν εκείνη τη περίοδο κι εγώ θα ξέρω, επειδή όντως είχα ζήσει εκείνη την εποχή!

Ένωσα ευγνώμων που έχω στην ζωή μου ανθρώπους που αγαπώ και με νοιάζονται, που ζω σε ένα ασφαλές σπίτι, που η οικογένεια μου δεν είναι βίαιη και έχουμε την δυνατότητα να καλύψουμε οικονομικά παραπάνω από τις βασικές μας ανάγκες.

Η ζωή έχει αναποδιές αλλά δεν πειράζει όλα θα βελτιωθούν. Ήδη βελτιώνονται!

Η ζωή θέλει ανθρώπους δίπλα σου, επικοινωνία, ελευθερία και διαπροσωπικές σχέσεις.

Κάποια άτομα ξεχώρισαν για μένα, έμαθα να ξεχωρίζω την αλήθεια από το ψέμα, είχα περισσότερο χρόνο για προσωπικές σκέψεις και κατάλαβα μια αλλαγή στην καθημερινότητα καθώς κατά κάποιο τρόπο στερήθηκα την "ελευθερία" μου.

Αν δεν έχεις βγάλει πρόγραμμα για τον εαυτό σου, χάνεις τελείως την μπάλα

ΠΟΣΟ ΕΥΚΟΛΗ ΕΙΝΑΙ Η ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΕΛΗΣ

Πήρα ένα μάθημα από την καραντίνα ότι πρέπει να έχουμε περισσότερη συνεργασία και να σκεφτόμαστε πολύ πολύ πολύ πολύ ο ένας τον άλλον. Ας σηκωθούμε ξανά.

Το πόσο μεγάλη είναι μια μέρα.

Το 2020 είναι χάλια να φύγει!!!

Από το σύνολο των 350 συμπληρωμένων ερωτηματολογίων η ερώτηση απαντήθηκε σε ποσοστό 52% (απάντησαν σε αυτήν 182 εκπαιδευτικοί), 9 από τους οποίους απάντησαν «τίποτα».

Παρατηρούμε ότι σε σχέση με τους μαθητές, οι εκπαιδευτικοί αναφέρονται περισσότερο στην εξ αποστάσεως, το σχολείο και την εκπαίδευση γενικότερα, φαίνεται δηλαδή να απαντούν περισσότερο μέσα από τον ρόλο τους.

ΣΚΕΨΕΙΣ/ΚΡΙΤΙΚΗ/ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟ/ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	38	20,8%
ΣΚΕΨΕΙΣ/ΚΡΙΣΕΙΣ/ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ	35	19,2%

Υπήρξαν βέβαια και απαντήσεις που ανέδειξαν και γενικότερα θέματα ζωής ανάλογα με αυτά που είδαμε και παραπάνω στις απαντήσεις των παιδιών, όπως βλέπουμε σε μια ομαδοποίηση παρακάτω:

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ / ΕΠΑΦΗ	18	9,9%
ΑΛΛΑΓΗ/ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ/ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ	13	7,1%
ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΘΕΩΡΟΥΜΕ ΤΙΠΟΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΟ	9	4,9%
ΑΞΙΑ ΖΩΗΣ	6	3,2%
ΕΜΑΘΑ ΠΟΛΛΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ Η/Υ	6	3,2%
ΥΓΕΙΑ	4	2,1%
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	4	2,1%
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ/ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ/ΕΝΟΤΗΤΑ	4	2,1%
ΠΙΣΤΗ ΣΤΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	3	1,6%
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	3	1,6%

Το μάθημα πρέπει να καλύπτει τις ανάγκες των μαθητών, όχι των εκπαιδευτικών.

Το μάθημα γίνεται κοιτώντας τους μαθητές στα μάτια.

Η δουλειά μου με τρέφει.

Πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος του σχολείου για την ζωή και την μόρφωση των μαθητών.

Είμαστε μέρος μιας ομάδας ακόμα και όταν το ξεχνάμε.
Έχουμε ανάγκη τους άλλους και είμαστε καλύτερα παρέα!

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι μια μοναχική διαδικασία που δεν εμπνέει τους μαθητές, δεν τους κινητοποιεί για μάθηση, γιατί λείπει η άμεση επικοινωνία του εκπαιδευτικού με το μαθητή, που εμπνέει και δημιουργεί άλλες δυναμικές και προοπτικές...

Η έλλειψη εξοπλισμού για σύγχρονη εκπαίδευση και η προαιρετική παρακολούθηση των μαθημάτων οδήγησε στο να έχουμε μαθητές δύο ταχυτήτων. Κάποιοι δεν έδωσαν σημεία ζωής από τις 11 Μαρτίου και μετά.

1) Πόσο σημαντική και αναντικατάστατη είναι η ζωντανή επικοινωνία με τους μαθητές κατά την διάρκεια της διδασκαλίας 2) Η αναγκαιότητα για σχολεία "μικρότερα" σε αριθμό μαθητών, για ολιγομελή τμήματα, μόνιμο προσωπικό (εκπαιδευτικοί, γραμματεία, καθαρίστριες κλπ), κατάλληλες υποδομές, ώστε σε περιόδους έκτακτων αναγκών να μπορεί το σχολείο να αντιμετωπίσει καλύτερα τα προβλήματα που ανακύπτουν με στόχο την ασφάλεια των παιδιών αλλά και του προσωπικού.

Οι μαθητές μου είναι πρόσφυγες και μετανάστες.
Κατάλαβα ότι και σ' αυτή τη συνθήκη είναι, για πολλούς λόγους, η πιο αποκλεισμένη και ευάλωτη ομάδα.

Η ομορφιά αυτή της ζωής είναι στην απλή καθημερινότητα.....είναι στο χαμόγελο με το διπλανό μας, στην ζεστή χειραψία και την αυθόρμητη αγκαλιά!

Χωρίς τον "άλλον" τα πράγματα είναι αδιέξοδα.

Τη σημασία της ψυχικής ανθεκτικότητας σε επαγγελματικό και προσωπικό επίπεδο.

Χρειάζεται να προσπαθήσουν όλοι περισσότερο, για να βελτιωθούν οι οικογενειακές σχέσεις. Την περίοδο της καραντίνας υπήρχε χρόνος να γίνουν συζητήσεις με τα παιδιά και κυρίως με τους εφήβους στην οικογένεια καθώς υπήρχε χρόνος και διάθεση για συζήτηση για τα προβλήματα που τους απασχολούν.

Στα δύσκολα: "Θέλω τη ζωή μου πίσω"!

Στα πιο ψύχραιμα: "Κι αυτό θα περάσει"

Γενικότερα: και τί δε θά 'δινε για μια μπυρίτσα έξω με τους φίλους μου.

Σκέφτηκα ότι όταν κάνουμε σχέδια για το μέλλον ο Θεός γελάει μαζί μας!

Έγχρωμη τηλεεκπαίδευση -ασπρόμαυρη ζωή /
Στην τηλεεκπαίδευση δε δίνουμε συναίνεση,
δε βάζουμε άλλο πλάτη
σε κάθε τους απάτη / "καμιά τύχη απόψε - ίσως αν άλλαζα γραμματοσειρά..."
του ποιητή Γιώργου Πρεβεδουράκη